

คำพ่อ

พระราชทานแก่ชาวพัฒนาชุมชน

๕

“...การพัฒนา คือ การให้ความสะดวกและให้ความก้าวหน้าแก่ประชาชน
ที่ไม่มีโอกาสที่จะช่วยตัวเองได้พอ ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้
เครื่องมือเครื่องใช้มีมากขึ้น ก็ต้องใช้มากขึ้น และต้องลงทุนมากขึ้น
ทำให้ประชาชนแต่ละครอบครัว และหมู่บ้านไม่สามารถที่จะจัดหา
เพื่อพัฒนาส่วนตัวของตนเองได้ จึงมีความจำเป็นที่จะให้ทางราชการ
ได้มีโครงการที่จะไปช่วย เพราะว่าทางราชการสามารถที่จะมีเครื่องมือเครื่องใช้
และมีกำลังคนที่มีความรู้ที่จะไปช่วยให้พัฒนาได้โดยมีแผนการ
ฉะนั้นงานของแต่ละคนที่ปฏิบัติ ก็มีส่วนที่จะทำให้ประชาชนเกิดความก้าวหน้า
และมีความอยู่ดีกินดีขึ้น และสามารถที่จะเข้าใจในปัญหาส่วนรวมได้มากขึ้น
ไม่อยู่ตามลำพัง ถ้าอยู่ตามลำพังแล้วอาจมีการถูกชักจูงให้ทำลายส่วนรวมได้
ถ้าสามารถเปิดหูเปิดตาแล้วก็มีความสบายพอสมควร การที่ทุกคนพยายาม
ที่จะทำงานเพื่อรักษาความก้าวหน้านี้ ก็หมายถึงว่ารักษาส่วนรวม
รักษากันเมืองให้ดำรงอยู่ ฉะนั้นการที่ท่านได้ทำก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง
จึงขอให้ทุกคนมีกำลังใจอย่างแข็งแรง เพื่อปฏิบัติงานนี้ให้สำเร็จ
ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จในงานที่กำลังทำอยู่ อย่าให้มีอุปสรรค
และให้สามารถที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม จึงมีความแข็งแรงทั้งกายทั้งใจ
เพื่อปฏิบัติงานของตนและจงประสบแต่ความสุขความเจริญ...”

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่
คณะกรรมการอำนวยการจัดทำวารสารพัฒนาชุมชน
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๔

พัฒนาคือสร้างสรรค์

จุลสารส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ปีที่ 13 ฉบับที่ 5 ประจำปี 2562

- วิถีความพอเพียง
- หล่อเลี้ยงชีวิต
- พิชิตความยากจน
- สร้างคนให้เป็นปราชญ์
- ห้องบรรยาย
- จุดเรียนรู้ การปลูกพืชผัก
- จุดเรียนรู้ การผลิตแก๊สชีวภาพ
- ห้องปราชญ์

โรงเรียน

เศรษฐกิจพอเพียง

หน้า
2

CDD Trend

จากแนวคิดการพัฒนาค้นไปสู่การพัฒนาชุมชน
อย่างยั่งยืน จนเกิดเป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

หน้า
3

สอบรู้ พช.

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
แหล่งเรียนรู้ ที่มีชีวิตของชุมชนสู่ความยั่งยืน

หน้า
4-5

พัฒนา คือสร้างสรรค์

ปราชญ์สงวน วิถีความพอเพียง หล่อเลี้ยงชีวิต
พิชิตความยากจน สร้างคนให้เป็นปราชญ์

Check In ชุมชน

บ้านแพะ จ.ลำพูน เดินตามรอยหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน

เติมพลังชุมชน

10 ภาคส่วน ที่จะได้รับประโยชน์
จากเทคโนโลยี 5G

เคล็ดลับสู่ความสุข

วิธีป้องกันโรคไข้เลือดออก

หน้า
6

หน้า
7

หน้า
8

จากแนวคิดการพัฒนาคน ไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนจนเกิดเป็น โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

ที่ผ่านมาการพัฒนาส่วนใหญ่เรามักจะมุ่งเน้นเพียงแค่ทฤษฎีที่ติดปากและได้ยินคุ้นหูกันบ่อย ๆ คือ การพัฒนาองค์ความรู้ การจัดการความรู้ มากกว่าการพัฒนาแก่นแท้ของคน ซึ่งหมายถึง ทักษะ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งเป็นกับดักการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาเป็นไปในรูปแบบเดิม ๆ และไม่ได้ผลเท่าที่ควร การพัฒนาคนเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในช่วงการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ทุกวันนี้ การพัฒนาคนในโลกยุคใหม่ บางส่วนจำเป็นต้องพึ่งพาประสบการณ์เก่า สิ่งสำคัญของการพัฒนาคน ต้องเน้นการศึกษาที่สอนให้ “คิดเป็น” และ “คิดในทางที่ถูกต้อง” ไม่เน้นปริญา แต่เน้นความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่นำไปใช้ทำงานได้ผลจริง อย่างเช่น เรื่องราวของเกษตรกรที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พืชผักหนึ่สิน เพราะพัฒนาวิธีคิดและวิธีการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ ซึ่งทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตของเกษตรกรเหล่านี้ เริ่มจากการมีทัศนคติที่ดี และการเปิดใจทดลองปฏิบัติให้เห็นจริงตามหลักวิทยาศาสตร์ก่อน ไม่ใช่เชื่ออย่างมกมาย เมื่อปฏิบัติ

เห็นผลจริงก็เท่ากับเป็นการพิสูจน์องค์ความรู้ว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง ชาวไร่ชาวนาก็รู้แจ้งเห็นจริง ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดต่อยอดขึ้นไปอีก และเขาสามารถนำหลักการนั้นไปใช้พัฒนาชีวิตในด้านอื่นได้อีก ไม่ต้องเรียนจนได้ปริญา ก็ทำมาหากินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้อย่างดีมีความสุข ประสบความสำเร็จดีกว่าบัณฑิตหลายคนทั่วโลก ที่มีความรู้แต่อาจขาดภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต

การจัดตั้งโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง นับเป็นอีกก้าวของการพัฒนา ซึ่งสิ่งสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การเริ่มต้นจากพัฒนาคน การสร้างทัศนคติที่ดีและแรงจูงใจที่จะทำ ไม่ใช่แค่การพัฒนาเพียงอาคารสถานที่ จะเห็นได้ว่าคนในชุมชนมีภูมิปัญญามากพอที่จะพัฒนาประเทศตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แต่ทั้งนี้ต้องพัฒนาให้คนไทยที่มีภูมิปัญญามีจำนวนมากขึ้น ๆ เมื่อคนไทยทั้งประเทศมีภูมิปัญญามากขึ้น เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของไทยก็จะพัฒนาขึ้น โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชนในระดับชุมชน เพื่อพัฒนาหล่อหลอมคนในชุมชนให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของชีวิตว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้นมีความสำคัญต่อโลกในยุคนี ซึ่งมีความผันผวนทางเศรษฐกิจสูง

ทั้งปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาคน ต่างให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์

เน้นความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความร่ำรวย โดยมีเรื่องความยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญ ต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องความมั่นคง และส่งเสริมให้ทุกคนในสังคมสามารถที่จะพัฒนาได้เต็มที่ตามศักยภาพของตน และสิ่งสำคัญก็คือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนา ด้านพื้นฐานจิตใจและคุณธรรมของคนอีกด้วย

เป้าหมายของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง คือ การได้สร้างคนให้มีความรู้ สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี ลดการพึ่งพาจากภายนอก ทำให้ชุมชนพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยการให้ความรู้กับคนในชุมชน สร้างทักษะด้านอาชีพ สร้างความตระหนักในการใช้ชีวิตแบบความพอเพียง โดยกรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการเตรียมความพร้อม และจัดทำแผนขับเคลื่อนให้จังหวัดร่วมกับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนฯ เริ่มจากพื้นที่นำร่อง 8 แห่ง โดยพัฒนา ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน แปลงสาธิต สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารฝ่ายต่าง ๆ จัดทำหลักสูตรเพื่อสร้างวิทยากร ให้ความรู้ และพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในชุมชน เมื่อคนในชุมชนมีทัศนคติที่ดี มีความรู้ มีทักษะอาชีพ ทำให้เกิดความสุข ดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี ส่งผลให้สังคมและชุมชนพัฒนาอย่างยั่งยืน

EDITOR'S TALK

บก.ชอคุย

เริ่มจาก “พออยู่ พอกิน” ขยับขยายไปเป็น “กินดี อยู่ดี” นำไปสู่ “มีมี ศรีสุข” คือ ระดับในการพัฒนาตามตัวชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้การจะพัฒนาไปสู่ความเป็นต้นแบบระดับที่เรียกว่า “มีมี ศรีสุข” ผ่านตัวชี้วัดครบทั้ง 4 ด้าน 32 ตัวชี้วัด ให้เป็นหมู่บ้านที่มีการบริหารการพัฒนาในแบบองค์กรเครือข่าย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในหมู่บ้านให้มีความร่ำรวยอย่างมีศักดิ์ศรี และมีความสุขได้นั้น

ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ซึ่งหมู่บ้านที่พัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนั้น มีให้เห็นมากมายกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย สามารถเป็น Model ของการพัฒนาให้หมู่บ้านอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านของตน เพื่อให้เกิดความสุขที่ยั่งยืน ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้ สิ่งสำคัญคือ การถ่ายทอด ส่งต่อคุณค่าความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปต่อยอดประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ

ในห้วงเวลาหนึ่งที่ทุกภาคส่วนกำลังสนใจเรื่องการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติ

ที่เป็นรูปธรรมจะทำได้อย่างไร การมีสถาบันที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในวันนี้เรากำลังจะยกระดับศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความพร้อมให้เป็น Model ในการถ่ายทอด ซึ่งต้องมีความพร้อมทั้งกลไกการบริหารจัดการ เครื่องมือระบบการเรียนรู้ และสถานศึกษาที่มีหมู่บ้านเป็นวิทยาเขตของการเรียนรู้ โดยกำลังจะเกิดในภาพของ “โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง” จะเป็นอย่างไร ต้องติดตามอ่านในฉบับนี้ไปด้วยกันค่ะ

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตของชุมชนสู่ความยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์เรียนรู้ของประชาชน ที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ที่สร้างความรู้ให้ประชาชนในชุมชน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่เป็นเพียงศูนย์ฝึกอบรมประจำหมู่บ้าน ที่รอรับการนัดหมายจากวิทยากรภายนอก แต่จะเป็นสถานที่ที่จะสร้างการเรียนรู้ ประสบการณ์ และสร้างความผูกพันระหว่างคนในชุมชน

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ทุกด้าน ทุกรูปแบบไม่เน้นการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นศูนย์กลางที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการพบปะ สังสรรค์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือในการพัฒนาตนเอง และชุมชน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ตั้งอยู่และพัฒนาแบบยั่งยืน

ภารกิจของศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน เป็นศูนย์รวมของข้อมูล ข่าวสาร สารความรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่าทันสถานการณ์โลก รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายในชุมชน และจัดการ

ให้เป็นหมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้นศึกษาและเรียนรู้ได้ทุกเวลา เป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ ที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นศูนย์ประสานและบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน ภาคประชาชน เช่น ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาภาครัฐ เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน เป็นสถานที่ที่มีโครงสร้างเป็นอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ก็ได้ ที่มีองค์ความรู้ สามารถให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่ต้องการความรู้ สามารถเข้าถึงได้

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเกิดขึ้นได้ ต้องเป็นความต้องการของประชาชนในชุมชน เพราะจะเป็นสมบัติของชุมชน จึงควรนำแนวคิดเข้าเวที ประชุมประชาคมของหมู่บ้าน เผยแพร่ความคิด โน้มน้าวสร้างการยอมรับ และชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การจัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชน และภูมิปัญญาของชุมชนอย่างเป็นระบบ การแสดงข้อมูลข่าวสารของชุมชนให้ได้เรียนรู้กันทั่วถึง รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สม่ำเสมอ โดยเริ่มจากการจัดระเบียบแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และให้เป็นไปตามกำลังที่ชุมชนจะสามารถดำเนินการได้ อีกทั้งให้มีขอบเขต และลักษณะตามความเห็นของชุมชน

โครงสร้างของศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คณะกรรมการมาจากผู้แทนจากผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย องค์กรชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน อาสาสมัคร ฯลฯ โดยมาจากการคัดเลือกของชาวบ้านเอง และชาวบ้านให้การยอมรับ หรือความสมัครใจ ซึ่งคณะกรรมการจะร่วมมือกันวางแผน และดำเนินการตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนด เพื่อระดมพลังให้เกิดการเรียนรู้และบริหารจัดการในศูนย์เรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีที่ปรึกษา เป็นภาคีการพัฒนาภาครัฐ เช่น การศึกษา นอกโรงเรียน เกษตร สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระเบียบข้อบังคับ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร

เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ สถานที่ เล็กใหญ่ ไม่สำคัญ อาจอยู่ บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านผู้นำ บ้านปราชญ์ชาวบ้าน ศาลาวัด ใต้ต้นไม้ ศาลากลางบ้าน ซึ่งเป็นสถานที่ให้พบปะ ประชุม ทำงานกันได้ตลอดเวลา ให้เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของการรวมตัวกันเพื่อการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องหางบประมาณมากก่อสร้างศูนย์ใหม่

การบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการฯ ที่ได้รับการคัดเลือก มีการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์ฯ สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นรูปธรรม โครงสร้างทั้งหมดนี้ ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นมาครบถ้วน ในระยะเริ่มแรก อาจจะพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไปแต่เป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน มีสถานที่จัดกิจกรรมเรียนรู้ทางด้านการได้ทั้งในอาคารศูนย์ฯ และนอกอาคารศูนย์ฯ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน เช่น บ้านปราชญ์ชาวบ้าน ในไร่นา เพื่อสาธิตกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ มีกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียน/การสอน การจัดการความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ชนบประเพณี วัฒนธรรม การรับความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน การจัดเวทีประชาคม เพื่อการเรียนรู้และการตัดสินใจร่วมกัน การจัดกิจกรรมสาธิต การจัดนิทรรศการ การจัดสัมมนา อภิปราย ฯลฯ

ชุมชนได้อะไร

“ชุมชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมระบบการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน” ปรากฏผลเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ทำให้ชุมชนเห็นศักยภาพของชุมชน รักชุมชน รักท้องถิ่น รู้จักตัวตนของตนเอง
2. กระตุ้นประชาชนให้ตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
3. ได้พบปะ เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
4. มีแหล่งเรียนรู้ รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ได้แนวทาง วิธีคิด นำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของตน
6. เกิดเครือข่ายการทำงานภายในชุมชนกับภาคีการพัฒนา ทั้งภาครัฐและเอกชน
7. มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนที่สนใจ สามารถสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลาที่ต้องการ

ปราชญ์สงวน

วิถีความพอเพียง

หล่อเลี้ยงชีวิต พืชความยากจน สร้างคนให้เป็นปราชญ์

“สงวน มงคลศรีพันธุ์เล็ก อดีตพนักงานบริษัทที่ต้องลาออกจากงาน ด้วยค่าใช้จ่ายที่มากตามตัว แม้จะมีรายได้ถึงเดือนละ 28,000 บาท แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความสมดุลในการครองชีพ จึงเลือกทางเดินใหม่ ออกแบบชีวิตด้วยแนวความคิดแบบพอเพียง และประสบความสำเร็จด้านการเกษตรทำให้ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาปศุสัตว์ รางวัล 76 คนดี ตอบแทนคุณแผ่นดิน และผู้นำอาชีพก้าวหน้าดีเด่น ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็น 1 ใน 3 ของคนไทยที่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวม 5 ครั้ง หลังจากวันนั้น ปราชญ์สงวนได้ปฏิบัติตามแนวทางของพระองค์ คือให้โอกาสคน ให้ช่วยเหลือคน เป็นแนวทางปฏิบัติตลอดจนวันนี้”

ปราชญ์สงวนใช้วิธีการเรียนรู้จาก ความบังเอิญ การลองผิดลองถูก รวมถึง ความรู้จากห้องแล็บมาเรื่อย ๆ ในจุดเรียนรู้ ด้านการเกษตรของตนเอง และเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้เปิดศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเขากลม ต.หนองทะเล อ.เมืองฯ จ.กระบี่ อย่างเป็นทางการ มีผู้มาติดตาม

ดูงานมากถึง 20,000 กว่าคน และมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องของความรู้ จากหน่วยงานของรัฐในด้านการดำเนินการ ของกลุ่ม เพื่อให้คนในชุมชนมีความเข้มแข็ง ด้านเงินทุนชุมชน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ศูนย์การเรียนรู้ที่นี่เป็นแบบอุดมการณ์ ช่วยเหลือสังคม มีการสาธิตเป็นที่ตั้ง แม้ในช่วงแรกจะต้องต่อสู้กับกระแสหลายด้าน แต่สงวนปราชญ์ชาวบ้าน ก็สู้เพราะมองว่า คนยังชอบของดีอยู่ และการที่มีที่ดิน อยู่ไกลจากแม่น้ำ ทำให้ปราชญ์สงวนใช้วิธี เกษตรแบบสวนทาง จนเกิดแนวความคิด ปลุกกล้วยเอาปลายลง กลายเป็นจุดเด่นของ ศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมา การปลุกกล้วยกลับหัว เพื่อกระตุ้นต้นกล้วยให้เติบโตในแบบของ ธรรมชาติ มีความแข็งแรงและมีผลผลิตมากขึ้น ตัดใบ และลำต้นทิ้ง ให้เหลือเฉพาะส่วนโคน สูงจากพื้นดิน 25-40 เซนติเมตร ใช้เสียม แซะหน่อออกจากดิน โดยต้องให้มีรากติด อยู่ด้วย ก็สามารถนำไปปลุกได้ โดยขุดหลุม ให้ลึก 50 เซนติเมตร วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้ ให้ส่วนรากกล้วยชี้ขึ้นฟ้าแล้วกลบดิน

ศูนย์การเรียนรู้ของปราชญ์สงวน มีผู้สนใจมาดูงานหลายคนต่อวัน มีบ้างที่มาแล้ว มองเข้าไปด้านในแล้วถอยรถกลับ เพราะนั่นคือ ไม่เห็นอะไร กับอีกกลุ่มมองเข้ามาแต่เลือก ที่จะเดินเข้าไปดูข้างในว่ามีอะไร และได้เรียนรู้ วิธีการเกษตรกลับไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ของตัวเอง หลายคนนั่งฟังปราชญ์สงวน เล่าเรื่องราวด้วยเสียงหัวเราะและความสุข

มีเสียงเล็ก ๆ แทรกขึ้นมาว่าไม่อยากกลับบ้านเลย นั่นคือ ความสำเร็จก้าวแรกในการถ่ายทอด และการเรียนรู้การเกษตรตามแนวทางของ ปราชญ์สงวน ยึดเป็นหลักปฏิบัติมีอยู่ 5 ลด และ 5 เพิ่ม ได้แก่

เกษตรสวนทาง มีอยู่ 5 ลด คือ

- 1. ลดพื้นที่ลง
- 2. ลดขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ
- 3. ลดปุ๋ย
- 4. ลดความเสี่ยง
- 5. ลดความลำบาก

เกษตรแบบสวนทาง 5 เพิ่ม คือ

- 1. เพิ่มปริมาณ
- 2. เพิ่มคุณภาพ
- 3. เพิ่มกำไร
- 4. เพิ่มความยั่งยืน
- 5. เพิ่มความสุข

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

- 1. ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ในองค์ความรู้ทั้งหมด ทำเกษตรแบบสวนทาง คือ หลักสูตรทั้งหมด พระองค์ท่าน (ในหลวง ร.9) ฝากมาให้คิด 2 คน คือ คนชี้เกียจ กับ คนไม่มี โอกาส แต่ที่ผ่านมามีคิดให้กับคนที่มีความพร้อม เป็นหลัก
- 2. ต้องคิดลบเป็นบวก คิดพึ่งตนเอง คิดในสิ่งที่ตัวเองมี
- 3. ต้องมีอุดมการณ์และมีกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และรักษาวินัยการปฏิบัติทุกครั้ง อย่างสม่ำเสมอ ในหลวง ร.9 ท่านตรัสว่า ความขาดแคลนไม่เป็นปัญหาถ้ามีปัญหา และความอดทน

ศูนย์การเรียนรู้มี 5 ฐานเรียนรู้ คือ

- 1. ด้านเกษตร
- 2. ด้านประมง
- 3. ด้านปศุสัตว์
- 4. ด้านสิ่งแวดล้อม
- 5. ด้านพัฒนาดินและน้ำ

นอกจากนี้ปราชญ์สงวนยังมีเทคนิค ๆ ในการปลูกพืชแบบสวนทางให้ได้รับรู้อีกด้วย คือ

- 1. การรดน้ำผักในกระถาง รดตอนเที่ยง จะทำให้ผักนั้นไม่เหี่ยวและอยู่ได้ไปจนถึงเย็น ถ้ารดน้ำจากกระถางผักอยู่ชั้นบนและมีผัก อยู่ชั้นล่างด้วยจะเป็นการประหยัดน้ำมากขึ้น

- 2. การใส่ปุ๋ยซีเบ็ด ที่ต้นมะพร้าว ทำให้ได้ลูกมะพร้าวที่ตก
- 3. การปลูกต้นไม้ห้ามนำถุงออก ต้นไม้ ถึงจะเจริญเติบโตได้เต็มที่
- 4. กล้ายจะตัดลงจากเครือได้เมื่อไหร่ นั้นให้เราหักปลีกกล้วยทิ้งไว้ที่โคนต้น เมื่อปลีกกล้วยเปื่อย นั้นคือสามารถตัดกล้วยทั้งเครือได้เลย
- 5. ปลูกผลไม้ในพื้นที่ปลูกกล้วย จะทำให้ไม่ต้องรดน้ำเพราะได้น้ำจากต้นกล้วย
- 6. ในการปลูกเสตอให้มีหลายยอด คือ เมื่อต้นเสตอสูงจากพื้น 1 เมตร ให้ตัด ยอดออก

- 7. การปลูกพืชผักเพียงแคंपักชำลงดิน ไม่ต้องปิดรูที่พื้นดินพืชจะไม่ตาย พืชตั้งตัวได้ ถึงจะใส่ปุ๋ย
- 8. การเลี้ยงแพะในพื้นที่แคบ ให้ทำ คอก 3 ชั้น มีบันไดขึ้นลง ใต้ถุนโรงจะไม่มี กลิ่นเหม็น และแพะได้ออกกำลังกายโดยเดิน มากินอาหาร
- 9. ปลูกพืชด้วยวิธีหมักดิน จะทำดินชุ่ม ไม้โดนความร้อน
- 10. ปลูกผักบุงด้วยปุ๋ยขี้วัว ใส่ก้ามะถัน ลงไปในขี้วัวเพื่อป้องกันเชื้อรา คนให้เข้ากัน แล้วทิ้งไว้ 5 วัน ราดลงไปบนแปลงผักบุง ผักบุงจะรับปุ๋ยทันทีและเจริญเติบโต เพราะกลัวตาย 15 วันผักบุงจะงอกเกิดใหม่
- ความรู้ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของ ตนเอง ผสมผสานกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ทำให้นานี้ สงวน ปราชญ์ชาวบ้าน ได้นำความสำเร็จนี้มาถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ ให้กับพี่น้องประชาชนจากทั่วประเทศ ที่มา ศึกษาดูงานในพื้นที่จริง อีกทั้งยังไปให้ความรู้ ถึงพื้นที่ต่างจังหวัดอีกด้วย ให้ประชาชน ในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ทำให้ ทุกวันนี้นอกจากรางวัลแห่งความสำเร็จที่เป็น เสมือนพลังและแรงบันดาลใจแล้วยังได้รับ ความสุขกับการทำหน้าที่ตรงนี้อย่างภาคภูมิใจ

เรา ♥ บ้าน / พะ

บ้านแพะ จ.ลำพูน

เดินทางรอยเท้าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน

บ้านแพะต้นยางงาม เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตที่เรียบง่าย การร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนามาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการท่องเที่ยววิถีชีวิตที่เกิดขึ้นจากความพร้อมในทุก ๆ ด้าน การประชาสัมพันธ์จากสื่อสังคมออนไลน์ สามารถสร้างรายได้ในชุมชน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่นี่จะได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ได้เรียนรู้อาชีพการทำนาแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน บนพื้นที่ของแม่หลวง (ผ่องจิต ปัญญาใหญ่) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณรอบพระอุโบสถบ้านแพะ ใช้สาคูการทำนาให้กับนักท่องเที่ยว เป็นสถานที่เรียนรู้วิถีชีวิตชนบทธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรมชาวลื้อ ของคนในชุมชนบ้านแพะ

“แม่หลวงมีความมุ่งมั่นตั้งใจให้พื้นที่ตรงนี้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับคนในชุมชน ไม่ต้องไปหางานทำที่อื่น อาจจะเป็นอย่างอื่นได้แต่เราก็จะขยันขันแข็งมาเป็นรายได้หลักความฝันที่แม่หลวงอยากจะทำ คือ สร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเต็มตัว และนำภูมิปัญญาของที่นี่มาในหมู่บ้านมาสร้างเป็นจุดท่องเที่ยว จุดเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ชมเอกลักษณ์ในหมู่บ้าน ชุมชนธรรมชาติรอบ ๆ ชุมชน ก่อนจะพามาเที่ยวชมวิถีวัฒนธรรมที่ลือชื่อของเราที่พระอุโบสถบ้านแพะ ทางเข้าพระอุโบสถบ้านแพะรถไม่สามารถวิ่งสวนกันกันได้ ทางเราได้นำจุดจอดรถนี้เข้าโครงการพื้นฐานท้องถิ่น เพื่อขยายเส้นทางโดยการวางท่อระบายน้ำ และด้านบนเป็นชั้นบนที่จะได้ขยายถนนให้กว้างขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ซึ่ง **นายอำเภอสิทธิศักดิ์ พรหมรัตนสรณ** รับหลักการไปต่อยอดให้แม่หลวงแล้ว

นักท่องเที่ยวที่มาพัก 2 วัน 1 คืน จะได้รับชมการแสดงต้อนรับหลายรายการ ซึ่งผู้ฝึกสอนการแสดงให้กับคนในชุมชนคือ **ครูชาดา** ที่มีความหลงรักในวัฒนธรรมลื้อ อีกทั้งยังสร้างพิพิธภัณฑ์นี้มาเพื่ออนุรักษ์วิถีของชาวลื้อที่หาได้ยาก เนื่องจากมองว่าปัจจุบันนี้ความเป็นลื้อเริ่มจางหายไปจึงอยากจะทำพื้นที่ให้กลับมาอีกครั้ง นอกจากนี้จากฟ่อนรำยังมีการบริการอาหารแบบขันโตกหรือกาดมั่ว เราจะเปลี่ยนไปตามวิถีที่นักท่องเที่ยวชอบ

ปัจจุบันนี้คุณภาพชีวิตของที่นี่ของชาวบ้านดีขึ้น มีการสร้างงานสร้างอาชีพให้เขา มีบ้างที่บางกลุ่มไม่ได้มาร่วมกิจกรรมกับเราเนื่องจากฐานะทางบ้านของเขาอยู่พออยู่พอกิน มีการทำสวนทำไร่เป็นหลัก กลุ่มที่สนใจอยากเข้าร่วมกิจกรรมก็เปิดรับสมัครโดยผ่านเวทีประชาคม แล้วมาแบ่งกลุ่มให้ทำ มีกลุ่มทำอาหาร กลุ่มจัดเตรียมสถานที่ กลุ่มต้อนรับนักท่องเที่ยว กลุ่มบริการรถท่องเที่ยว ที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นแต่งกายให้ลื้อ, อาหารหาลามปลา, หลามบอน, ยี่ตา จะมีความแตกต่าง, ภาษาท้องถิ่น และจักสานกลองข้าวโบราณ ซึ่งเป็นอาชีพเสริมของชาวบ้านหลังจากการทำสวน

แม่หลวงอยากต่อยอดการขับเคลื่อนต่อไป เราต้องยืนด้วยลำแข้งของชุมชนก่อนที่จะให้คนอื่นมาหนุนเสริมให้ ชาวบ้านที่นี่เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เราประชุมกันเดือนละครั้งโดยการพูดผ่านเวทีประชาคม”

พระอุโบสถบ้านแพะ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ประกอบพิธีสำคัญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมจิตใจรวมพลังความสามัคคีของชาวลื้อบ้านธิ อีกทั้งยังมีเรื่องเล่าที่น่าสนใจอีกด้วย

อุโบสถบ้านแพะต้นยาง เป็นอุโบสถโบราณ มีอายุประมาณ 500 ปี ตั้งอยู่บนพื้นที่ธรรมดาส่ง มาของอุโบสถบ้านแพะในอดีตนั้นเล่ากันว่า พระเจ้าอยู่หัวของเมืองเชียงใหม่

มาพบสมณโพธิ์ที่สามารถรักษาโรคให้กับพระมหากษัตริย์ประจวบ จึงได้สร้างพระพุทธรูปและอุโบสถขึ้นขึ้นมา แต่เนื่องจากมีขโมยจึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปไปประดิษฐานยังที่อื่น สำหรับพระพุทธรูปองค์ปัจจุบันนี้ก็นำมาถวาย ชาวบ้านทำพิธีแห่องค์พระมาประดิษฐานที่อุโบสถบ้านแพะในขณะนั้นเกิดฝนตกลงมา จากที่เคยเป็นพื้นที่แห้งแล้ง จากวันนั้นมาหมู่บ้านแพะเกิดความร่มรื่นจนถึงปัจจุบันนี้ อุโบสถบ้านแพะ ห้ามผู้หญิงเข้าไปด้านในเนื่องจากมีความเชื่อที่ว่าจะทำให้เกิดเรื่องราวไม่ดีขึ้นกับหมู่บ้านแพะและกับตัวผู้หญิงเอง ชุมปะดะด้านหน้าพระอุโบสถเคยเคยเพราะเป็นกุศโลบายสำหรับผู้ชายที่ไม่มีสัมมาคารวะต้องห้ามศีรษะก่อนจะเข้าไปในพระอุโบสถ เมื่อถึงวันเข้าพรรษาหรือวันออกพรรษา พระสงฆ์ทั้งตำบลบ้านธิจะมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่นั่นเป็นประจำทุกปี

บ้านแพะต้นยางงาม ไม่ได้มีเพียงการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมที่น่าสนใจเท่านั้น ยังมี **ไข่ไก่เค็ม ซึ่ง นางอุกฤษฏ์ สายเคื่อง** เจ้าของรางวัล ครอบครัวแข็งแรงดีเด่นระดับภาค ปี 2559 และรางวัลครอบครัวแข็งแรงดีเด่นระดับประเทศ ปี 2560 ได้ลงมือผลิตลูกกระทิงประสบความสำเร็จและสร้างความโดดเด่นให้กับชุมชน

ไข่ไก่เค็มสมุนไพรบ้านในหลืบ บ้านอยู่ลึกหายากจึงเป็นที่มาของชื่อนี้ ไข่ไก่ส่วนมากไม่มีใครทำกันเนื่องจากไข่ไก่มีเปลือกบาง แต่ที่นี่สามารถทำได้เพราะเป็น **ส้มมาชีพชุมชน** ที่ค้นพบความพิเศษจากการเลี้ยงไก่ โดยให้ไก่กินสมุนไพร มีใบเตย, ใบแค, ฟักทะเล, ใจระ เป็นยาป้องกันหวัด ไม่ต้องให้วัคซีนไก่ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ ให้กินน้ำที่ผสมจุลินทรีย์ปลอดสารเคมีจะทำให้ไก่แข็งแรงขึ้น ไข่ไก่ไม่เหม็น เปลือกไข่มีแคลเซียมสูง จึงไม่แตกง่าย การทำปุ๋ยจากไข่ไก่ปกติที่เห็นก็คือเอากะสอบมาวางรองไข่ไก่ แล้วนำไข่ไก่ไปตากแดด แต่ที่นี่ทำให้เสียเวลาเนื่องจากต้องนำกระสอบกลับมาล้างอีกครั้งหลังนำไข่ไก่ไปใช้งานแล้ว แต่วิธีที่ประหยัดเวลานำปุ๋ยมาขายมาขายก็พื้นดินนำขี้เลื่อยมาโรยอีกที เราจะใส่ปุ๋ยขาว ไข่ไก่ - ขี้เลื่อยผสมกัน ก็จะได้ปุ๋ยไข่ไก่ในราคาถูก ชาวบ้านได้ลดรายจ่ายด้วย การนำหอยมดกับกระเทียมมาเขยวไว้เหนือเสาไก่จะช่วยให้ไก่ไม่เจ็บหวัดเราเลี้ยงไก่แค่ 25 ตัว เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน เราเผยแพร่ความรู้นี้ไปให้คนอื่นได้รู้ด้วย สอนทำจุลินทรีย์เพื่อนำไปใช้กับดินด้วย ใครที่ประสบความสำเร็จมีไข่ไก่ที่แข็งแรงก็สามารถนำกลับมาขายให้เราได้ เป็นเครือข่ายในการเชื่อมโยงกัน ผู้ที่นำความรู้จากเราไปส่วนใหญ่ยังไม่มีใครนำไข่ไก่กลับมาขายให้เรานะ เป้าหมายสูงสุดของเราคือ อยากให้เขานำความรู้ที่เราไปให้ทั้งพ่อตัวเองได้

ในการทำไข่ไก่เค็ม ลองผลิตลูกอยู่ 1 ปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศมีความแตกต่างกัน อุณหภูมิเสียเยอะ อากาศร้อนขึ้นทำให้ไข่เป็นเชื้อรา อุณหภูมิหนาวเกินไปจะไม่ขึ้นไข่เหมือนฤดูร้อนทำให้ระยะเวลาที่เราควบคุมต้องเปลี่ยนแปลงไป เราลองผลิตลูกจนครบ 3 ฤดู จึงได้รู้ว่าแต่ละระยะเวลาในการต่อไข่ แต่แต่ละฤดูไม่เหมือนกัน ในการจะทำไข่ไก่เค็มเราต้องเริ่มจากการแนะนำการทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงก่อน ให้เขาลองนำไปใช้กับดินกินจุลินทรีย์และต้องกินสมุนไพรด้วยภายใน 6 เดือน ก็อาจจะแข็งแรง เปลือกไข่ก็แข็งแรงด้วย การทำไข่เค็มไม่ยาก จะยากตรงที่ว่าหาอย่างไรให้เปลือกไข่ไม่แข็งแรงที่จะนำมาขายก็ได้

การเลี้ยงไก่ การทำจุลินทรีย์ปลอดสารพิษ เป็นเพียงอาชีพเสริม แต่อาชีพหลักของเราคือ เย็นผ้าไหมรายได้เดือนละ 9,000 บาท ขายสินค้ารายได้เดือนละ 6,000 บาท รวมรายได้ต่อเดือนประมาณ 15,000 บาท เราไม่ไปลงเป็นผู้นำรายได้ของเราต้องสุจริตใจกับตัวเอง จากที่เคยเจอวิกฤตปัญหาชีวิตในเรื่องรายรับ รายจ่าย จนเกิดเป็นปัญหาหนี้สิน หลังจากนั้นก็เริ่มทำ **บัญชีครัวเรือน** ทำให้เจอจุดด้อยของตัวเอง จึงนำมาปรับเปลี่ยนชีวิต เริ่มลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิต เริ่มจากการปลูกผักกินเอง ทำน้ายาล้างจานไว้ใช้เอง จากนั้นก็เริ่มเลี้ยงไก่ ทำจุลินทรีย์ใช้กับดินได้ ไข่ที่มีเปลือกแข็งแรงแล้วก็นำมาทำเป็นไข่ไก่เค็ม ต่อมาได้เข้าอบรมการทำสบู่ จากนั้นเรากลับมาเองสิ่งที่เราริอบตัวทั้งหมด แล้วเราจะประยุกต์สิ่งที่เรามีให้เกิดประโยชน์อย่างไร ทำให้เราเห็นว่าเราสามารถทำได้จริง จากสิ่งที่เราสร้างกลายเป็นผลงานทำให้เราได้รางวัล

เราได้รับโอกาสจากหลาย ๆ หน่วยงานที่ส่งไปอบรม ทำให้ “ได้รับความรู้ **กรรมการพัฒนาชุมชน หรือ พช.** “เป็นหน่วยงานที่ให้ออกเราได้ไปอบรมในการส่งเสริมอาชีพ ความรู้ที่ได้มานำมาปรับใช้จนเกิดประโยชน์กับตัวเอง และอยากให้อีกคนอื่นได้รับโอกาสเหมือนกับเราจึงนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อกัน และได้รับเกียรติจากนายอำเภอให้ไปเป็นวิทยากรกระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามภาคเกษตรและชนบท เราความรู้ที่เราทำแล้วเห็นผลเชิงประจักษ์ นำไปเผยแพร่ให้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ที่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง”

ทุกวันนี้ถือว่าตัวเองประสบความสำเร็จมาก เราไม่ได้คาดหวังว่าต้องรวยเงินทอง ต้องมีรถขับ แต่สิ่งที่เราทำมีความสุข ครอบครัวยังอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เราประสบปัญหาในชีวิตแค่เราเปลี่ยนวิธีคิด ไม่ใช่เราไม่สามารถเลือกที่จะยืนได้ เราสามารถเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงที่ยืนของเราให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตได้ ทุก ๆ ความพยายามอาจจะไม่สำเร็จ แต่ทุกความสำเร็จเกิดจากความพยายาม

บ้านแพะต้นยางงาม ปัจจุบันนี้มีต้นยางสูงส่งว่ากลางหมู่บ้าน ใครผ่านไปมาก็จะรู้ว่าที่นี่คือ หมู่บ้านของชาวลื้อ อีกทั้งยังเป็นจุดเช็คอินสุดฮิตเที่ยวได้ตลอดทั้งปีไม่มีจบ สำหรับใครที่คิดไว้ว่าจะอยากมาเที่ยว ลำพูน สักครั้งลองมาหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวที่คาดไม่ถึง วัฒนธรรมเก่าแก่ที่สุดอีกแห่งหนึ่งในดินแดนล้านนา แล้วจะตกหลุมรัก “บ้านแพะต้นยางงาม” จ.ลำพูน

เติมพลังชุมชน

10 ภาคส่วน ที่จะได้รับประโยชน์ จากเทคโนโลยี 5G

ทั่วโลกคาดการณ์ว่าจะเริ่มใช้เทคโนโลยี 5G อย่างเต็มรูปแบบในปี 2563 ซึ่งความเร็วของการรับส่งข้อมูลที่เร็วสูงระดับกิกะบิตต่อวินาที ทำให้เทคโนโลยี 5G เข้ามาเปลี่ยนแปลงสังคม, ธุรกิจการค้า, อุตสาหกรรม และการพัฒนาประเทศหลาย ๆ ด้าน เช่น

1 ภาคการเงินธนาคาร

เมื่อเข้าสู่ยุค 5G ความเสถียร ความเร็ว จะมากขึ้น พฤติกรรมการทำธุรกรรมการเงิน ของผู้บริโภคจะเปลี่ยนมาใช้งานผ่านสมาร์ตโฟน มากขึ้น การทำงานในอนาคตจะมีการใช้ AI เพื่อวิเคราะห์ ทำให้ธนาคารเปลี่ยนรูปแบบจากการขยายสาขาในรูปแบบเดิม ๆ มาเป็นการให้บริการออนไลน์แบบครบวงจร

2 ภาคอุตสาหกรรม

ในอนาคตจะมีการนำหุ่นยนต์และระบบ อัตโนมัติเข้ามาใช้งานมากขึ้น เทคโนโลยี 5G จะกลายเป็นพื้นฐานสำคัญของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ความสามารถในการผลิตสูงขึ้น ความผิดพลาด น้อยลง ขณะที่แรงงานคนจะถูกฝึกให้มีความรู้ ที่จะดูแลระบบอัตโนมัติ

3 ภาคเกษตร

อุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทย ยังคงเป็นจุดแข็งของประเทศ เพราะเป็นแหล่ง ผลิตอาหารรายใหญ่ของโลก และในอนาคตเมื่อมี เทคโนโลยี IoT และ AI เข้ามา ภาคการเกษตร จะสามารถเพิ่มมูลค่าการผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นได้ เกิดเป็น Smart Farming ที่ช่วยเพิ่มความสามารถ ในการแข่งขันให้กับประเทศ

4 ภาคการขนส่ง

การขนส่งสินค้าในอนาคต จะมีการนำ เทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทำให้เกิด ความแม่นยำ และลดเวลาในการขนส่งได้มากขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยี AI ในการสั่งการหุ่นยนต์ ให้มีความสามารถแบบ Computer Vision หรือการใช้เทคโนโลยี Blockchain เพื่อบันทึก เส้นทางของสินค้า

5 ภาคการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่จะเกิดขึ้น เมื่อมีเทคโนโลยี 5G ผู้คนจะสามารถเดินทางเข้า มาท่องเที่ยวพร้อมกับข้อมูลที่พร้อมเพรียง ทั้งการ จองที่พัก ตัวเครื่องบิน รวมไปถึงการเดินทาง ในต่างแดน นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยี AR และ VR ที่จะช่วยนำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยว ในยุคใหม่ให้น่าดึงดูดมากขึ้น

6 ภาคเทคโนโลยีทางการแพทย์

เมื่อมีโครงสร้างพื้นฐาน 5G การรักษา ผู้ป่วยจะพัฒนาขึ้นอย่างมาก เนื่องจากแพทย์ สามารถใช้ระบบการรักษาทางไกลผ่านเครือ ข่าย 5G แพทย์สามารถที่จะผ่าตัดผู้ป่วย หรือให้ การรักษาที่มีความละเอียดอ่อนสูงได้ผ่านหุ่นยนต์ เฉพาะทาง ทำให้ผู้คนในพื้นที่ห่างไกลสามารถ เข้าถึงการรักษาที่มีประสิทธิภาพได้

7 ภาคการทำงาน

ประเทศญี่ปุ่นได้มีการนำระบบ Telework มาใช้ เพื่อให้พนักงานสามารถทำงานจากที่บ้านได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้สำนักงานเหมือนในปัจจุบัน ทำให้โครงสร้างของสังคมการทำงานเปลี่ยนไป เพราะผู้คนจะอยู่ติดบ้านมากขึ้น

8 ภาคการค้า

ตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดจะย้าย ไปอยู่ในโลกออนไลน์ ร้านค้าไม่จำเป็นต้องไป เข้าพื้นที่เปิดร้านในห้าง หรือย่านธุรกิจ เพราะ ผู้ซื้อจะเข้ามาหาสินค้าที่ตัวเองต้องการบนโลก ออนไลน์ ทั้งยังสามารถชำระค่าสินค้าได้อย่าง รวดเร็ว และเมื่อมี 5G ผู้ซื้อจะได้ประสบการณ์ใหม่ จากเทคโนโลยี AR และ VR อีกด้วย

9 ภาคอุตสาหกรรม โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล

ธุรกิจสื่อสารมวลชนถือเป็นส่วนแรก ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านของ เทคโนโลยี แต่เมื่อมี 5G ภาคสื่อสารมวลชน จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอีกครั้ง เกิดคอนเทนต์ จำนวนมหาศาล ทำให้การโฆษณาในแพลตฟอร์ม ออนไลน์จะได้รับความนิยมสูงมาก

10 ภาครัฐ และหน่วยงานรัฐ

การมี 5G เป็นโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ จะช่วยกระจายความเจริญออกไปยังพื้นที่ห่างไกล ผู้คนสามารถประกอบอาชีพใหม่ ๆ ที่มีรายได้สูง ในอนาคต ขณะที่ภาครัฐก็สามารถสนับสนุน ให้เกิดการสร้างงานในต่างจังหวัดได้มากขึ้น ลดการอพยพแรงงานที่มุ่งเข้าสู่เมืองหลวงได้

ข้อมูลจาก กสทช. และ การเงินธนาคาร

วิธีป้องกัน โรคไข้เลือดออก

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกี ซึ่งมีอยู่หลายเป็นพาหะนำโรค หลังจากถูกยุงที่มีเชื้อกัดจะอยู่ในร่างกายคนประมาณ 5-8 วัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการมีไข้สูงลอย 2-7 วัน มีจุดเลือดออกใต้ผิวหนัง

โรคนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ และมีกระบาดในฤดูฝน เพราะมียุงเพิ่มมากขึ้น ยุงลายอาศัยอยู่ภายในบ้านและรอบ ๆ บ้าน ชอบดูดกินเลือดคนเวลากลางวัน ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไข้เลือดออกอาจมีอาการเพียงเล็กน้อย หรืออาจจะเกิดอาการรุนแรงจนเสียชีวิต ความรุนแรงของการติดเชื้อขึ้นกับอายุ ภาวะภูมิคุ้มกัน และความรุนแรงของเชื้อ

วิธีป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก

1. ป้องกันยุงลายกัด ยุงลายมักจะกัดคนในเวลากลางวัน ควรนอนในมุ้งหรือติดมุ้งลวด เพื่อป้องกันยุงเข้ามาในบ้าน หลีกเลี่ยงการอยู่บริเวณมุมอับชื้น ทายากันยุงที่สกัดจากพืชธรรมชาติ

2. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายให้หมดไป ยุงลายจะเพาะพันธุ์ในน้ำใส ในภาชนะที่เก็บน้ำใช้ในบ้าน เช่น โอ่งน้ำ ถ้วยรองขาตู้กันมด แจกันดอกไม้ ภาชนะนอกบ้านที่มีน้ำขัง เช่น ยางรถยนต์ การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายกระทำโดย

- ภาชนะที่ใช้เก็บน้ำต้องมีฝาปิดให้มิดชิด
- ใช้ทรายกำจัดลูกน้ำใส่ในภาชนะขังน้ำ
- ทำลายภาชนะที่ไม่จำเป็น เพราะอาจมีน้ำขังได้
- ปล่อยปลาในลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ในภาชนะที่มีน้ำขังขนาดใหญ่ เช่น อ่างบัว
- เปลี่ยนน้ำในภาชนะเล็ก ๆ เช่น แจกัน ทุก 7 วัน
- ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในบ้านและรอบบ้านให้เป็นระเบียบ
- ขัดขอบภาชนะทุกครั้งที่เปลี่ยนน้ำเพื่อทำลายไข่ยุงลาย

ที่มา : คู่มือรู้ทันโรคและภัยสุขภาพสำหรับประชาชน โดยสำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ลักษณะสำคัญของไข้เลือดออก

- 1 ไข้สูงเฉียบพลัน ประมาณ 2-7 วัน
- 2 เบื่ออาหาร หน้าแดง ปวดศีรษะ ร่วมกับอาการคลื่นไส้อาเจียน และมีอาการปวดท้าวร่วมด้วย
- 3 บางรายอาจมีจุดเลือดสีแดง ขึ้นตามลำตัว แขน ขา อาจมีเลือดกำเดาออก หรือเลือดออกตามไรฟัน และถ่ายอุจจาระดำ เนื่องจากเลือดออก และอาจทำให้เกิดอาการช็อกได้
- 4 ในรายที่ช็อก จะสังเกตได้จากอาการไขลง แต่ผู้ป่วยซึมลง ตัวเย็น ชีพจรเบาเร็ว หหมดสติ หากรักษาไม่ทัน อาจเสียชีวิตได้

ไม่มียารักษาเฉพาะโรคไข้เลือดออก การรักษาจะใช้วิธีประคับประคอง เช่น ให้ยาลดไข้ เช็ดตัวลดไข้ และให้สารน้ำชดเชย เช่น การให้น้ำเกลือเนื่องจากผู้ป่วยมักมีภาวะขาดน้ำเนื่องจากไข้สูง ถ้ามีอาการปวดท้าว ปัสสาวะน้อยลง กระสับกระส่าย มือเท้าเย็น โดยเฉพาะในช่วยไขลง ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อเป็นการขยายช่องทางสื่อสารโดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและวิถีชีวิตในชุมชนเป็นแบบฝึกหัด
3. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

คณะที่ปรึกษา

นายนิสิต	จันทร์สมวงศ์	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายทวีป	บุตรโพธิ์	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายสมหวัง	พ่วงบางโพ	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายโชคชัย	แก้วป้อง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายอุทัย	ทองเดช	ผอ.สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

ผอ.กลุ่มงานฯ ทุกกลุ่มและหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

บรรณนิกร

นางสาวศนิชา เหล่าชัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน

กองบรรณาธิการ

นายอนันต์	เลิศแสง	นางชุติมาชน	วงศ์คำหาร
นางสาวธวัลรัตน์	เดชบุญมา	นางสาวชลทิชา	เหมวรชาติ
นางสาวพิมพ์ชนา	พิชาพันธ์โกติน	นางสาวสุพัตรา	สอแสง
นางสมพิศ	ปุนจรัส	นางสาวสุติมา	ภูมิแก้ว
นายไพรัตน์	จงรักษา	นายถนอมพงษ์	ดระการเจริญพร
นางกมลณี	วงศ์สว่าง	นางสาวลดา	นพรัตน์
นางสาวสุชาดา	ทศานนท์	นายภาณุมาศ	ตรีสุวรรณ
นางสาวธิภาพรรณ	มีแสงเงิน	นางสาวปริศรา	อัมมาลี
นางสาวฉายาลักษณ์	แก้วศรีพจน์	นางสาวจิรภัทร	ทองมาก

สนับสนุนภาพถ่าย :

กองประชาสัมพันธ์ กรมการพัฒนาชุมชน

